

Programma Straatwaarde(n)

WIST-JE-DAT...

SEPTEMBER 2021

- 1. Alhoewel de algemene criminaliteitscijfers (bij jong en oud) al jaren een daling laten zien, er belangrijke uitzonderingen naar voren komen als wordt ingezoomd op specifieke plaatsen en groepen jongeren?**

Die uitzonderingen op het overall positieve beeld worden in het artikel 'Verharding van de jeugdcriminaliteit'¹ geduid als groep ernstig jonge delinquente daders die geheel tegen de dominante trend in de afgelopen jaren constant zijn gebleven. Naast deze groep 'routineus gewelddadige jonge criminelen', die voornamelijk in steden actief zijn, onderscheiden zij ook twee andere groepen, namelijk 1) jongeren die vooral uit een gevoel van zelfbescherming, een '*vals gevoel van veiligheid*' met een mes op zak lopen en 2) *potentiele doorgroeiërs*, die enerzijds te groot voor de wijkagent zijn en anderzijds te klein voor de recherche. Door dit onderscheid brengen de onderzoekers nuance aan in het geschetst beeld dat we in het algemeen te maken hebben met 'steeds jongere daders' of dat er in het algemeen sprake zou zijn van een toename van jongeren die betrokken zijn bij (gewelddadige) vermogensdelicten en geweldsmisdrijven.

- 2. Een boodschap over milieuschade door drugsafval kansrijk lijkt als insteek voor drugspreventie bij jongvolwassenen wat betreft het wekken van interesse en het vergroten van kennis en bewustwording, maar het**

¹ Weijers, I., Ferwerda, H. & Roks, R. (2021). Verharding van de jeugdcriminaliteit. Het probleem van de potentiele doorgroeiërs. *Nederland Juristen Blad*, 2021 (1).

nog onduidelijk is in hoeverre dit tot attitude- en/of gedragsverandering leidt?

Dit blijkt uit een onderzoek door het Trimbos Instituut² waar een jaar lang een mix van verschillende interventies onder jongeren is uitgerold, gemonitord en geëvalueerd. De interventies bestonden o.a. uit een [website](#) met informatie over milieucriminaliteit, een interactieve 3D ervaring op de Dutch Design Week in 2019 waarin bezoekers konden ontdekken hoe milieuschade door drugsafval samenhangt met het kopen van synthetische drugs, een artikel in [De Speld](#), en [verschillende filmpjes](#).

3. Er twee verschillende profielen worden onderscheiden van jongeren die betrokken raken bij drugscriminaliteit in Noord-Holland?

De onderzoekers van 'Dealen met drugs', een fenomeenonderzoek³ naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland schetsen enerzijds jongeren die drugs verkopen als 'vriendendienst'. Hierbij gaat het om jongeren uit alle lagen van de samenleving die (met name soft) drugs verkopen aan vrienden. Zij verkeren niet per se in een netwerk waar crimineel gedrag veel voorkomt of een pro-criminele houding aanwezig is. Anderzijds wordt een proefiel geschetst waarbij de criminaliteit wel routine is geworden. Het gaat om jongeren waarbij in veel gevallen meerdere risicofactoren aanwezig zijn, zoals een lage sociaal-economische status en opgroeien in een kwetsbare wijk. Deze jongeren verkopen ook harddrugs en gaan een stuk professioneler te werk. Uit vervolgonderzoek moet blijken welke profielen er nog meer onderscheiden kunnen worden.

4. De Engelse term '[County Lines](#)' verwijst naar een vorm van georganiseerde criminaliteit waarbij dealers een dealer(telefoon)lijn gebruiken om drugs te verkopen vanuit de grote stad naar kleinere (kust)plaatsen?

In gebieden waar de drugs (met name cocaïne en heroïne) wordt verkocht wordt een toenemend aantal geweldsdelicten en vuurwapen gerelateerde criminaliteit gerapporteerd. Deze dealers worden ook wel omschreven als 'out-of-town

² Möhle, M. & van Gelder, N. (2021). Bijtende Bende: Is een boodschap over milieuschade door drugsafval een kansrijke insteek voor drugspreventie? Evaluatie van de pilot. Trimbos Instituut, april 2021.

³ NH Samen Veilig & RIEC (2021). Dealen met drugs. Een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugs in Noord-Holland.

dealers' (OTD), aangezien ze zich vooral bewegen van de grotere stad naar kleinere (kust) plaatsen in Engeland.

5. Een groot deel van de kwetsbare jonge jongens die worden ingezet in 'County Lines' voor de (straat) verkoop van drugs verhuizen/verplaatsen naar andere steden?

De meeste van deze jongens zijn afkomstig uit Londen en worden verplaatst/verhuizen tijdelijk naar kleinere (kust) steden om daar drugs te verkopen. Uit onderzoek⁴ blijkt dat 86% van de kinderen die betrokken zijn jongens zijn en gemiddeld tussen de 14 - 17 jaar. De jonge jongens komen met name uit kwetsbare gezinnen en vallen makkelijk in handen van dealers die hen inkomen en vaak een dak boven hun hoofd bieden.

Voor meer achtergrondinfo of de publicaties, mail naar anne.boer@riec-mn.nl

⁴ Windle, J., Moyle, L., & Coomber, R. (2020). 'Vulnerable' Kids Going Country: Children and Young People's Involvement in County Lines Drug Dealing. *Youth justice*, 20(1-2), 64-78.